

DANSK & HISTORIE

Skriv en historisk fortælling – ung i Skive i 1700-tallet

Lige nu, i dette øjeblik, befinder du dig i nutiden, men forestil dig, at du rejser tilbage til en fjern fortid i 1700-tallets Skive. Landets 67 købstæder – herunder Skive – var på dette tidspunkt indhegnet af høje plankeværk, som skulle vise sig at stå i næsten 150 år. Det var der en grund til:

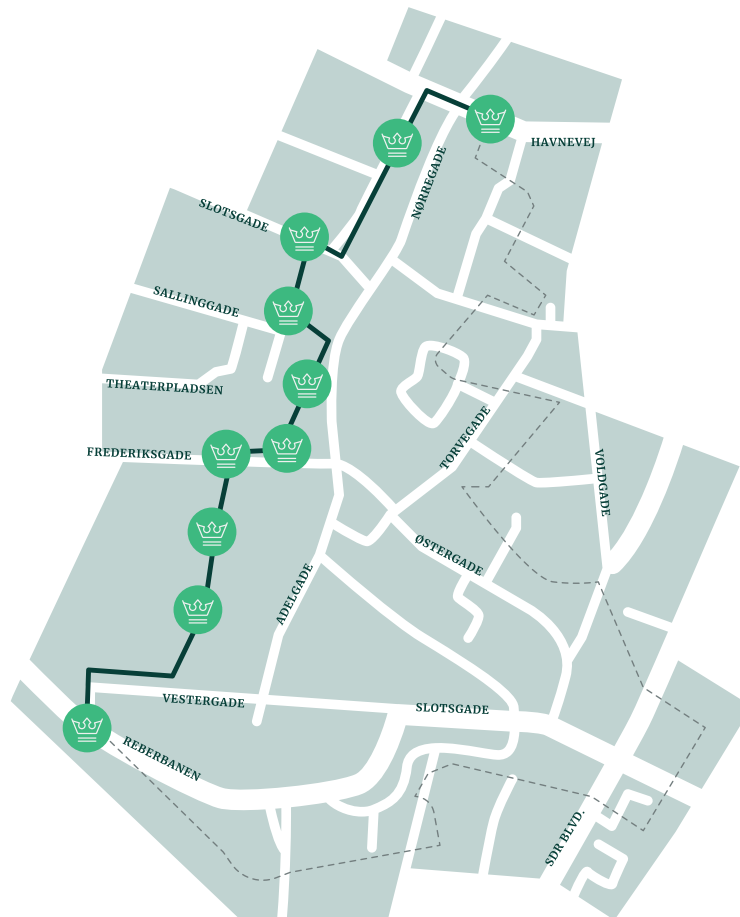
Når bønderne i Salling skulle ind til torvet i Skive for at sælge forskellige varer som fx brændevin, øl, tobak, korn, kød og klæder til byens borgere, skulle de betale en afgift (told) ved en af Skives byporte: Nørreport, Vesterbom eller Østerport. Bønderne i Salling smuglede imidlertid i stor stil deres varer ind til byen for at undgå at betale denne afgift til den enevældige konge.

Frederik 4 ønskede at sætte en stopper for dette og indførte derfor en ny lov om bytold også kaldet konsumtion (= afgift). Han befalede samtidig, at alle landets 67 købstæder, herunder Skive, skulle indhegnes med høje plankeværk.

Indhegningen skulle sikre, at alle varer blev ført ind i byen gennem byportene. Ved hver byport skulle der være en bom og en konsumtionsbod – dvs. et lille hus, hvorfra tolderne, også kaldet konsumtionsbetjentene, kunne opkræve afgiften til kongen. Det var her, bytolden skulle betales, hvis man ønskede at indføre varer fra landet til købstaden (Skive).

Toldboden var også bolig for tolderen og hans familie.

Hver nat gik byens toldere deres faste vagtrunder på den udvendige side af plankeværket for at forhindre smuglere i at kravle over med deres varer – og dermed opstod den sti, som siden fik navnet Toldstien.

OPGAVE

Du skal nu i gang med at skrive en historisk fortælling, som er en opdigtet historie, der foregår i fortiden.

Inden du går i gang med den skriftlige opgave, skal du gå turen langs med toldlinjen ved at følge de nedlagte mønter ("skillinger" fra Frederik 4.'s tid) på stien.

Forestil dig, at du vandrer på Toldstien i 1700-tallet og fortæl/beskriv, hvad du ser/oplever undervejs.

En hjælp kan være, at du forestiller dig, at du er kameramand og skal i gang med at optage en film under din vandring på Toldstien. Gennem kameraet viser og beskriver du de situationer, detaljer og oplevelser, du møder på din vej, så lige ud ad landevejen, som du kan.

For at læseren kan danne sig indre billeder af din fortælling, er det en rigtig god idé, at du bruger dine sanser, når du skriver. Det er meget mere effektivt, hvis du kan få læseren til selv at danne disse billeder og nå frem til det, som du gerne vil have ham/hende til at forstå, end hvis du bare fortæller konklusionen.

DU KAN EVT. GØRE BRUG AF DISSE HJÆLPESPØRSMÅL:

- Hvordan lugter der?
- Er der nogen lyde?
- Hvordan ser der ud?
- Hvordan er vejret? (hvilken årstid)
- Er der nogen specielle ting, personer, væsner el. noget helt andet på stedet?
- Hvordan er stemningen?

KRAV TIL OPGAVEN:

Tænk følgende ind i opgaven:

1. Fortæl om din dag.
2. Hvordan ville dagen være anderledes sammenlignet med i dag?
3. Hvordan er Skive anderledes ift. i dag?
4. Hvad hvis der stadig eksisterede en mur om den indre by Skive?
Hvordan ville det være i dag?

Du skal skrive din fortælling, hvor synsvinklen er en jeg-fortæller, og hvor du selv har en rolle i fortællingen.

Eksempel på en jeg-fortæller:

*Mit navn er... Jeg bor... En dag skete der noget...
Jeg har endnu ikke helt forstået det...*

For at din fortælling skal blive så levende som muligt, skal den indeholde en del af ordene herunder:

- Posekiggere
- Bytold
(Konsumtion = afgift til enevælden = kongen)
- Byfogeder
- Toldere
(Konsumtionsbetjente) også kaldet "posekiggere"
- Jernstænger ("søgere")
- Halmballer
- Tønder
- Kurve
- Bønderkoner
- Smuglervarer
- Brændevin, øl, tobak, korn, brød, kød, klæder
- Fattigdom/elendighed
- Stank
- Rotter

BAGGRUND:

For at du kan skrive din fortælling, er det vigtigt, at du først læser og orienterer dig på hjemmesiden, hvor du kan læse meget mere om Skive og Toldstiens spændende historie fra 1707-1851. Du kan bl.a. læse sjove røverhistorier og få kendskab til baggrunden for bytolden og Toldstien i Skive og få forklaringer på de ord, som du skal have med i opgaven.

Rigtig god fornøjelse med arbejdet.